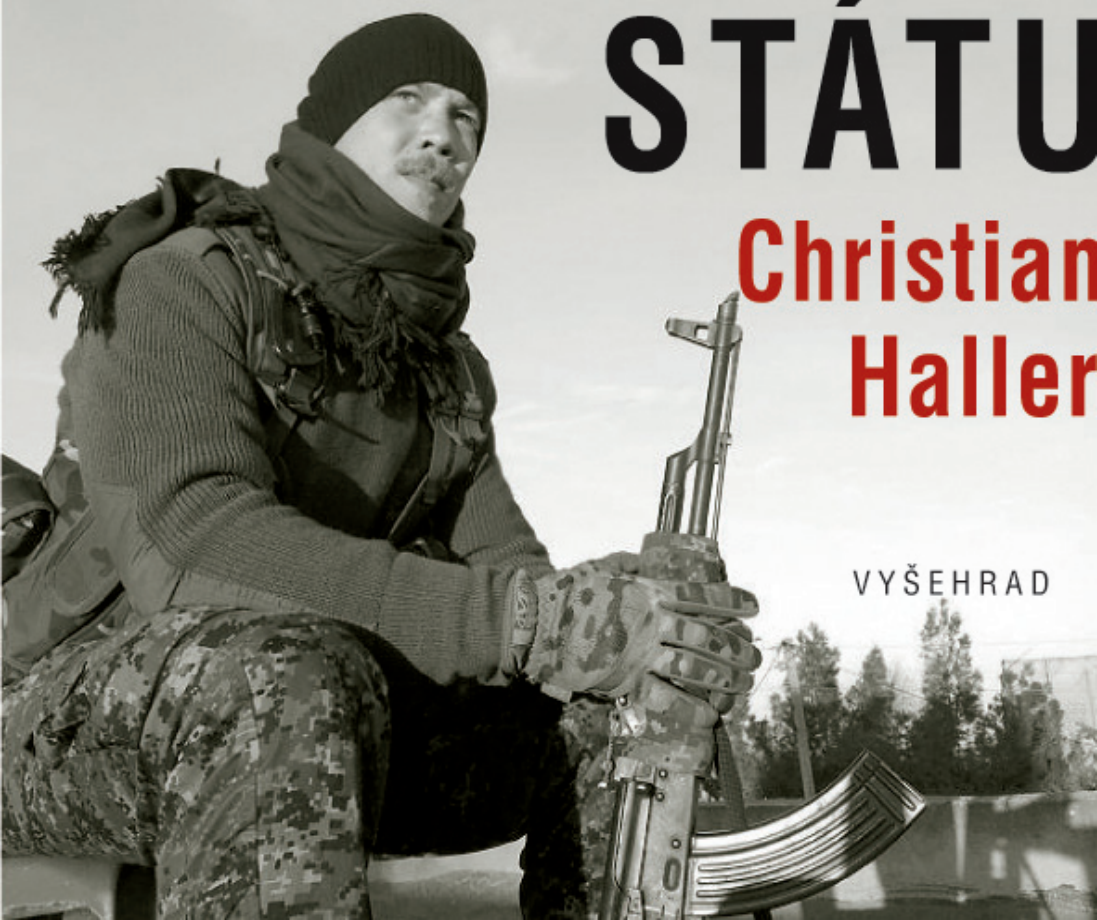

BOJOVAL JSEM PROTI ISLÁMSKÉMU STÁTU

Christian
Haller

VYŠEHRAĐ

Christian Haller
BOJOVAL JSEM
PROTI ISLÁMSKÉMU STÁTU

Christian Haller

**BOJOVAL
JSEM PROTI
ISLÁMSKÉMU
STÁTU**

VYŠEHRAĐ

Z anglického originálu Sie nannten mich ‚Held‘
vydaného nakladatelstvím riva Verlag,
Muenchner Verlagsgruppe GmbH, Munich,
Germany v roce 2015 přeložil Ladislav Šenkyřík
Typografie Vladimír Verner
Redakčně zpracovala Kateřina Zerzánová
Odpovědný redaktor Filip Outrata
E-knihu vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2016 jako svou 1525. publikaci
Vydání v elektronickém formátu první
(podle prvního vydání v tištěné podobě)
Doporučená cena E-knihy 150 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.
Praha 3, Váta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-778-6

First Published as Sie nannten mich ‚Held‘ by Christian Haller.
© 2015 by riva Verlag, Muenchner Verlagsgruppe GmbH, Munich, Germany.
www.rivaverlag.de. All rights reserved

Translation © Jan Hlavička, 2016

Tištěnou knihu si můžete zakoupit na www.ivysehrad.cz

*Little Agitovi, který byl skutečný hrdina,
a všem padlým kamarádům.
Şehîd namirin – mučedníci jsou nesmrtelní.*

*Četná jména a místa jsem v této knize z bezpečnostních
důvodů změnil, všechny příběhy jsou však autentické.*

*Část honoráře hodlám věnovat na projekty pomoci
a obnovy v Sýrii.*

Christian Haller

PROLOG

7. ledna 2015, 23:45 hod., Sýrie

Válka neudělá z vojáka lepšího ani horšího člověka. Válka jen ukáže, zda má dobré, nebo špatné srdce. Vím, o čem mluvím, protože já válku viděl. Setkal jsem se s lidmi dobrými i špatnými. Všichni dřív nebo později umřou. Na to si člověk zvykne. Člověk si zvykne na ledacos.

Od chvíle, co jsem v Sýrii, je mi smrt stálou společnicí. Vím, že je mi bližší, než by mi kdy mohli být kamarádi. I když leží vedle mě v zákopu a já cítím jejich strach. Bez ohledu na to, na jak tvrdého a nebojácného si voják hraje, když dojde k boji, všichni jsme na tom stejně, všichni máme strach. Za půl roku v tomto pekle jsem se naučil o sobě a lidech víc, než by mi dalo kompletní studium psychologie. Protože ve válce se muž nemůže přetvářovat, nemůže se schovat. Válka ho zredukuje na jeho nejprvotnější pud. Na pud sebezáchovy.

Tak jako dneska v noci. Na kontrolním stanovišti v poušti jsme byli už třetí den. Leželo přímo na hranici nepřátelského území a my je museli hájit. Mezi námi a jimi byl jen písek a pár skalisek.

Bylo nám jasné, že je to jen otázka času, než zaútočí. Samozvaní boží bojovníci se chystali na postup. Věděli jsme to. Zvěsti o tom kolovaly už několik dní a na druhé straně jsme pozorovali ustavičný pohyb. Stane se to.

A pak přišla ta třetí noc. „Dááíš,“ vykřikl někdo z našich a já hned zalehl a instinktivně se přitiskl k pytlům s pískem. V témže okamžiku zahájili palbu. Slyšel jsem výstřely z kalašnikovů a cítil, jak se mi tělem žene adrenalin. „Dááíš, Dááíš,“ vykřikoval ten muž dál do noci. Kryl jsem se a čekal, až zmlkne staccato nepřátelských kalašnikovů. Potom jsem se otočil a páčil.

Střílel jsem do tmy. Muselo být už hodně přes půlnoc. Střílel jsem do neznáma. Daiš jsem nikde neviděl. Neviděl jsem vůbec nic. Jen propastně hlubokou čern. Pak jsem zase zalehl. Slyšel jsem, jak kulky tlučou do valu a pytlů s pískem, za nimiž jsem se kryl. Hledal jsem záblesky výstřelů islamistů. Poté jsem změnil polohu, znovu jsem se obrátil a zamířil na záblesky. „*Alláhu akbar*,“ vykřikl někdo na druhé straně. „Bůh je veliký.“

Stříleli na nás těžkými zbraněmi. Někteří z těch samozvaných božích bojovníků používali náboje se stopovkou, tedy projektily s pyrotechnickou náloží, takže je vidět dráha jejich letu. Viděl jsem, jak mi létají nad hlavou. Pak nasadili raketomety. Rakety explodovaly na skalních stěnách za námi. Naši do nich šli ze všech hlavních. Slyšel jsem hvízdot kulek splývající s výbuchy granátů. A do toho všeho nepřátelské výkřiky *Alláhu akbar*. Bylo to jako zlý sen. Pěší jednotky se stále znovu snažily postoupit. Záblesky z hlavní se ustavičně přibližovaly. Stříleli jsme jejich směrem. Neviděli jsme, jestli jsme zasáhli. Ale stříleli jsme jako o život, o svůj život.

Když dojde k dotyku s nepřítelem, není to tak, jak si to představujete. Nejste na to připraveni. Všechno, co víte nebo co si myslíte, že víte, se v takové chvíli podřídí bezpodmínečné vůli přežít. Asi jako když se přepne na autopilota. Jako by cosi ve vás převzalo kontrolu nad vaším tělem. Už nemyslíte. Jednáte. A navzdory autopilotovi, který převzal kontrolu, jedno jsem v té chvíli věděl naprosto jasně: každá chyba je smrtelná. Smrtelná pro mne. A smrtelná pro kamarády. Tohle už není cvičení. Daiš je tady.

Bylo to první slovo, jež jsem se po příjezdu do Sýrie naučil. Daiš. Nepřítel. Nejbrutálnější a nejnebezpečnější teroristická milice

světa. Islámský stát. Daiš je arabská zkratka pro Islámský stát, ale islamisté nesnášeli, když se jim tak říkalo. Daiš se totiž podobá slovu dáis a to znamená „pošlapávající“.

A potom to po nějaké chvíli skončilo. Zavládlo ticho. Štěkot kulometů prostě ustal. Ještě nikdy v životě jsem si tolik nevážil ticha. Podíval jsem se na hodinky. Uběhla hodina. Měl jsem pocit, že boj trval jen několik minut.

„Jsou pryč,“ zavolal někdo kurdsy. „Je po všem.“

Pár minut jsem ještě zůstal v původní poloze. Když skutečně bylo i nadále ticho, vstal jsem a obešel dům. Byly tři ráno. „Jdi si lehnout, Agite,“ řekl mi velitel. „Byl jsi dobrý.“

„Máme ztráty?“ zeptal jsem se.

Zavrtěl hlavou. „Všecko v pořádku.“

Podíval jsem se na naše bojovníky. Byli na tom dobře. Smáli se a dávali se do zpěvu kurdských bojových písní. Tak to po úspěšném boji dělali vždycky.

Zapálil jsem si cigaretu a šel si obhlédnout náš zchátralý hliněný domek. Všude stopy po kulkách. Omítka se drolila. Náš příbytek teď vypadal ještě zchátraleji než před třemi dny, když jsme sem nastoupili. Před ním byl hliněný val a na něm se vršily pytle s pískem. Ty pytle, které mi zrovna zachránily život. Znovu jsem civěl do tmy.

Po chvíli jsem vešel do domku a udělal si šálek čaje. Všechno tam bylo zařízeno jen provizorně. Na podlaze ležely koberce, deky a rohože. To bylo naše místo na spaní a bylo přesně tak nepohodlné, jak vypadalo. Elektřinu jsme tam neměli. Jenom naftová kachle. Čaj jsem vypil naráz, lehl jsem si na zem a znovu si zapálil. Ruka se mi trásla. Nepřestávala se třást. Položil jsem si ji na hrud'. Zvenčí jsem slyšel zpívat muže z naší jednotky a myšlenky se mi ustavičně točily kolem boje. Obrazy záblesků z hlavní se mísily s kurdskými zpěvy a po nějaké chvíli jsem vyčerpáním usnul.

Probudil jsem se, když nazítří před naším domem zabrzdily dva nákladáky. Přijeli si udělat představu o situaci. Tak to dělali vždycky. Analyzovali noční útok, aby byli připraveni na další. Naše jednotky možná dělaly chyby. Ale nikdy je nedělaly dvakrát.

Na poušti před námi pobíhali tři muži a sbírali těla. Jeden islamista pronikl až nebezpečně blízko. Sebrali jim zbraně, vzali si munici a těla naložili na korbu nákladáku. Opřel jsem se o zeď domu a sledoval dění. Naložili pět mrtvol. Byli to mladí chlápci. Všichni s plnovousem. Jen tam tak leželi, na rozstřílených uniformách krev a těla tuhá jako voskové figuríny.

Takže to jsou oni. Daiš. Zapálil jsem si a zhluboka potáhl. Pěkné svinstvo se tu děje.

„Agite,“ zavolal jeden voják. „Pojď sem.“

Krátce jsem kývl a vykročil ke kamarádům. Nákladák přivezl několik nových, kteří nás měli na kontrolním stanovišti podpořit. Při takových příležitostech probíhal menší rituál. Vždycky když k jednotce přibyli noví bojovníci, uhostili je čajem a cigaretami. Všichni se posadili a seznamovali se. Jeden z těch nových mluvil anglicky. Jmenoval se Bero.

„Odkud jsi?“ zeptal se mě.

„Z Německa.“

„Ty nejsi Kurd, co?“

„Ne,“ odpověděl jsem a usmál se.

„Co tady děláš? Proč bojuješ ve válce, co není tvoje?“

„To je dlouhá historie.“

„Příteli,“ zasmál se. „Tady jsme na území nikoho. Máme veškerý čas světa. Vyprávěj.“

KAPITOLA PRVNÍ

Příběh mého života je příběh jednoho rozhodnutí. Tento příběh lze začít různě. Ale bez ohledu na to, který začátek si vyberu, bez ohledu na to, jak bych ho chtěl vyprávět, přesto bude stále znovu určen tím jedním dnem, tím jediným momentem, k němuž mělo všechno směřovat. Momentem, kdy jsem se rozhodl odejít do Sýrie.

První léta života jsem trávil s rodiči v Osnabrücku. Prožíval jsem tam spokojené dětství, které skončilo, když mi bylo šest a když máma poznala Karla. Odešla od táty a my se s jejím novým mužem přestěhovali do jedné menší obce ve Westerwaldu. Starší bratr a sestra byli už dospělí a zůstali v Osnabrücku. Změna bydliště pro mě nebyla snadná. Chyběli mi přátelé, trápilo mě odloučení od táty a v novém prostředí jsem se dost dobře neorientoval. Vždycky jsem byl tiché a introvertní dítě. Po přestěhování jsem se zcela stáhl do sebe. Chtěl jsem se nějak vypořádat se svými potížemi. Snažil jsem se uniknout do jakéhosi paralelního světa. Hodně jsem četl. A jednoho dne jsem objevil první dobrodružné romány. Ty změnily všechno.

Miloval jsem řadu *Správná pětka*. Nebo příběhy o Huckleberry Finnovi. Vše jsem prožíval se svými hrdiny. Představoval jsem si, jak s Juliánem, Dickem, George, Annou a psem Timem prozkoumávám pirátský ostrov a nacházím tajné poklady. Nebo jak se s Huckleberrym Finnem a Tomem Sawyerem plavím na malém voru po Mississippi. Pomáhalo mi to zapomenout na všední den. A cosi mi to změnilo v myšlení. Ve vnímání světa. Nechápal jsem

jej už jako špatné místo, v němž se nevyznám. Začal jsem ho chápat jako velké dobrodružné hřiště. A chtěl jsem to hřiště objevovat.

Po vyučování jsme se spolužáky často chodili do lesa. Dělali jsme si domky na stromech, stavěli malé přehradu na potoce nebo jsme hledali poklady. Stalo se ze mě vysloveně dítě, které tráví čas venku. Stále ještě jsem byl spíše tichý a zdrženlivý, ale objevil jsem i svou divokou stránku, jež mi byla až dosud skrytá. Vše, co jsem nyní prováděl, bylo pro mě jedním velkým dobrodružstvím. A já začal být dobrodružstvím posedlý.

Ale i tak mi scházel táta. Měl jsem ho moc rád a jen těžko jsem se dokázal smířit s představou, že táta na plný úvazek by se mi měl změnit v tátu na víkend. Máma si uvědomila, jak moc mě tento víkendový vztah trápí, a na mé desáté narozeniny mi poprvé dovolila, abych ho navštívil sám. Bylo to pro mě něco úžasného. Dovedla mě na autobusovou zastávku v naší vesnici a odtud jsem jel na nádraží, kde jsem nastoupil do vlaku a pak jsem asi čtyři hodiny cestoval do Osnabrücku.

Ta cesta byla pro mě vůbec tím největším dobrodružstvím. A směl jsem ji od té doby týden co týden absolvovat zcela sám. Velký, dlouhý vlak se všemi těmi cizími lidmi, velká nádraží, na nichž jsem vystupoval a nastupoval, ti četní cestující, kteří nastupovali a vystupovali – to vše bylo pro mě nesmírně vzrušující.

Táta byl dopravce a měl svou firmu. V té firmě si zřídil menší byt, a když musel v sobotu pracovat, já se potuloval po tom obrovském areálu a stavěl jsem si tam přístřešky. O nedělích se mi táta vždycky snažil nabídnout něco zvláštního. To jsme například jeli do pařížského Disneylandu nebo jsme si udělali výlet do Francie. Do lotrinských Šmoulíc (Big Bang Schtroumpf), které už dnes nejsou žádné Šmoulice, ale obyčejný zábavní park. Ale ty velké horské dráhy tam byly už tenkrát.

Táta byl správný chlap ze staré školy. Pravý džentlmen. Lidé měli jeho šarm rádi. Hodně dbal na zdvořilost a respekt. A to mi taky vštěpoval. „Každý člověk,“ říkal, „si zaslouží tvou úctu. Tedy aspoň tak dlouho, dokud na ni neztratí právo.“ Nikdo se nedokáže

oprostit od předsudků. Ale chce to sílu své názory posoudit a změnit. To jsem si uložil hluboko do paměti. Táta byl ale taky paličák. Muž, který si nikdy nenechal pomoci. Byl toho názoru, že si své problémy dokáže vyřešit sám. Když se poranil, nešel k lékaři. To se zhojí samo, říkal.

A pak umřel. Bylo mi třináct a jeho smrt mě odrovnala. Měl srdeční infarkt, který celkem dobře přestál. Aspoň jsme si to mysleli. Zůstal ještě měsíc v nemocnici a potom zcela nečekaně zemřel ve spánku na následný infarkt. Když jsem se to dozvěděl, byl jsem z toho úplně na dně. Jeho smrt mě naprosto vykojila.

Ta divokost, již jsem v sobě objevil, se projevovala stále výrazněji. Postupem času mi už dobrodružství v domcích na strozech nestačila. Byl jsem dítě období Music Television a MTV byla tehdy zcela ve znamení anarchie. Nejradši jsme měli seriál *Jackass*. Jednalo se o partu totálních vymaštěnců, co po celý den nedělali nic jiného, než že dostávali sebe nebo druhé co nejkreativněji do průseru. To jsme uměli taky. V obrovských mísách jsme smíchali bramborovou kaši s kečupem a majonézou a patlali to na zdi domů nenáviděných sousedů, skákali jsme z našich střech sousedům do živých plotů nebo jsme se v noci vlámali na koupaliště a koupali se na Adama.

Ale když mi umřel táta, naprosto jsem se zvrhl. Z divokého dítěte se stalo problémové dítě. Moje touha po dobrodružství neustále sílila a já se dostal do koloběhu, který mě stahoval níž a níž. Zhoršil se mi prospěch a čím byl horší, tím víc jsem na školu kašlal a dělal ještě větší hovadiny, což se pak zase ještě víc odráželo na prospěchu.

Zkrátka jsem už nic nedokázal dělat správně. Jednou jsme s kamarády hráli před vyučováním košíkovou. Byli jsme už tenkrát docela dost divocí, a zrovna když jsem se chystal na rozhodující hod, jeden spolužák mě brutálně nabral. Asi se mi tak vyhodil nějaký obratel. Pekelně to bolelo a šel jsem to říct tělocvikáři. Ale on mi to nebral. Myslel si, že simuluju. Černá ovce třídy jsem byl

i tak. Vždy trochu až příliš hlučný, vždy trochu až příliš divoký. Kluk, který si dělá, co chce.

A tak jsem musel s ostatními do parku na vytrvalostní běh. Každý krok byl pro mě hotová muka, ale učitel mě nutil běhat dál. Po nějaké chvíli jsem už nevydržel bolesti. Spolužáci ho nakonec přesvědčili, že to nehraju, a on zavolal mámě a máma si mě vyzvedla. Když jsem druhý den přišel do školy s těžkým krunýřem kolem krku, sice se na mě díval provinile, ale omluvu jsem od něj neslyšel.

Tou dobou jsem si začínal vyvíjet velice jemný cit pro spravedlnost a bezpráví. Moc dobře jsem věděl, kdy dělám blbosti, a vždycky jsem byl připraven nést za ně následky. Ale nesnesl jsem, když já nebo někdo jiný byl potrestán neprávem. Dokonce jsem se nechal zvolit mluvčím třídy, protože jsem měl pocit, že tak budu moct poněkud zbrzdit svévoli některých kantorů.

Ale k ničemu to nebylo. V deváté třídě jsem ze školy vyletěl. Z reálky jsem musel na školu pro ty, co půjdou do učení, a to dva měsíce před koncem školního roku. To bylo pro mě strašné pokorění. I proto, že v páté a šesté třídě jsem chodil na gymnázium. Sám jsem si uvědomoval, jak to jde se mnou postupně dolů. Hned prvního dne si mě na nové škole zaškatulkovali. To jsem nesnášel. Musel jsem pořád myslet na to, co mi říkal táta. Že každý člověk by měl dostat šanci. A já měl dojem, že nikdo mi nechce dát šanci, abych ukázal, co ve mně je.

Svůj příběh jsem mohl stejně dobře začít Münsterem. O pár let později, jedním nočním tahem v listopadu 2010. Nocí, jejíž následky cítím dodnes. Zapadl jsem do jedné putyky a v ní se dostal do ošklivé rvačky. Mohl za to jenom Pauli. Přiznávám, že sice jen velice nepřímou, a přirozeně bych mu to nikdy nevyčítal. Stalo se totiž tohle: nakonec jsem se přece jen nějak sebral

a školu řádně dokončil. A to jen proto, že jsem si pořád pamatoval tátova slova: „Když se budeš blbě učit, skončíš u Pauliho ve výkopu.“ Pauli byl místní podnikatel ve stavebnictví a skončit u něj ve výkopu byla pro mě tehdy děsivá představa. Vzdělání bylo pro tátu vždycky velice, velice důležité. Bratr odmaturoval, vystudoval a pracoval jako elektroinženýr v jednom velkém podniku. Takže se ode mě očekávalo, že se dám podobnou cestou.

Po škole jsem se vyučil prodavačem, čímž jsem zároveň měl v kapse odbornou maturitu, která mi umožňovala vysokoškolské studium. A protože studium bylo pro mě tou nejlepší zárukou, že neskončím u Pauliho ve výkopu, zapsal jsem se na münsterské univerzitě na hospodářské právo. Ale hodně brzo jsem zjistil, že to pro mě není, a radši jsem čas trávil vším možným, jen abych nemusel sedět nad skripty.

Onoho chladného listopadového dne jsem zapadl nejdřív do podniku, kde pracovala jedna dobrá přítelkyně. Vedle mě seděl na baru asi čtyřicetiletý muž, s nímž jsem se dal hned do řeči. Báječně jsme si rozuměli. Frederic byl chlápek plný radosti ze života. Byl to homosexuál a po celou dobu komentoval ostatní hosty, což mě fantasticky bavilo. Pili jsme celou noc. Když moje známá chtěla zavřít, protože jsme byli poslední hosté, všichni tři jsme se dohodli, že potáhneme ještě dál.

Münster je sice studentské město, ale většina ostatních studentů byla ve všední dny zjevně podstatně pilnější než já, a proto jsme šli do jediné hospody, která měla ve čtvrti ještě otevřeno. Měli jsme vědět, že to není nejlepší nápad. Ten pajzl měl dost špatnou pověst. A právem. Byla to typická putyka, kam chodily všelijaké pochybné existence. Už když jsme vešli, vnímali jsme agresivní náladu. Bylo však pozdě, měli jsme v hlavě a pivo je prostě pivo, jinde by nám už nenalili. A tak jsme nedali na instinkt a sedli si k výčepu.

Hudba byla až příliš hlasitá a zvuk přetažený. Hráli tam nějaký pop z devadesátých let, a když jsme se chtěli bavit, museli jsme překřikovat basy. Ale až tak moc jsme zas nemluvili, radši jsme

pili. Pak šel Frederic na záchod a mně přišlo divné, že se nějak dlouho nevrací. Už jsem se chtěl jít podívat, jestli je v pořádku, a tu se vrátil a sedl si vedle mě. Bledý byl jako stěna.

„Hele, vy dva, já jdu.“

„Co blbneš, Frederiku, kam bys chodil? Noc je ještě mladá! Co se stalo?“

„Bude lepší... když vypadnu.“

Nechápal jsem, co se děje, ještě před chvílí byl v té nejlepší náladě. Zrovna když se zvedal k odchodu, stálo za ním najednou pět chlapů a stlačili ho na stoličku.

„Co je, buzno? Už jsi chtěl vzít roha, co?“ řekl jeden z nich, takový prťavý Němec v modrobílé teplákové soupravě. Ostatní se sprostě zasmáli.

„Mládenci, já nechci žádný problémy. Nechte toho,“ řekl Frederic a koukal na výčep.

Chlápci se po něm opičili a mohli se uchechtat.

„Co teda chceš, buzno? Ach, radši to ani neříkej.“ Týpek v teplákách udělal pár obscenních gest a dlaní praštil Frederika do šije.

„To by stačilo,“ řekl jsem a zvedl se. „Už jste se pobavili, takže odprejskněte, hoši.“

Hodnotil jsem situaci. Byli v přesile, opilejší než já a zřejmě taky agresivnější. Rozhlédl jsem se, jestli se nám někdo nechystá pomoci. Nikdo. Všichni se jen rozpačitě dívali stranou. Hudba duněla dál, barman dělal mrtvého brouka.

„Ty budeš taky takovej teplej bratr, co?“ řekl jejich mluvčí a ostatní si pláclí dlaněmi. „Nandej mu to, Marceli.“

„Tak ještě jednou,“ řekl jsem co nejodhodlaněji. „Vyserte se na to.“

„A jinak co?“

„Jinak...“ Myslel jsem krátce zapřemýšlet. Vážně jsem neměl po ruce ty nejlepší argumenty, protože jsem byl v jasné menšině. „Jinak zavolám policii,“ dokončil jsem větu u vědomí, že to zaručeně nebyla ta nejskvělejší odpověď, ale snad aspoň nejvíc odstrašující.